

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4CoP/108/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8322201995
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 11. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Kalináková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8322201995.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Kalinárovej a členov senátu JUDr. Elišky Wagshalovej a Mgr. Miloša Koleka, v právnej veci maloletých detí A. B., nar. XX.X.XXXX a C. B., nar. X.X.XXXX, trvale bytom u rodičov, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny D., deti rodičov: matky E. B., F. G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXX/X, D., zast. JUDr. Veronikou Ruščanskou, advokátkou so sídlom Mierová 1908/52, Humenné, IČO: 50 245 660, a otca C. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom H. XXX/X, D., zast. Mgr. Valérom Podolskim, advokátom so sídlom Námestie slobody 1, Humenné, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Humenné č.k. 8P/155/2022-40 zo dňa 11.7.2022, takto

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Predmet konania

Matka sa podaným návrhom domáhala vydania neodkladného opatrenia, ktorým by bol otec zaviazaný prispievať výživným vo výške 80,- Eur mesačne na maloletého A. B. a výživným vo výške 80,- Eur mesačne na C. B..

Obsah napadnutého rozhodnutia

Okresný súd Humenné napadnutým uznesením rozhodol tak, že:

„Neodkladným opatrením súd zaväzuje otca C. B., nar. XX.XX.XXXX prispievať na výživu maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX sumou vo výške 80 Eur mesačne a na výživu C. B., nar. XX.XX.XXXX sumou vo výške 80 Eur mesačne vždy do 25. dňa v mesiaci vopred k rukám matky od doručenia uznesenia o nariadení neodkladného opatrenia otcovi.

Neodkladné opatrenie platí do právoplatného skončenia veci vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 10P/155/2022.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.“

Súd prvej inštancie rozhodnutie právne posúdil podľa ust. § 62 ods. 1 Zákona o rodine, § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok ďalej len „CSP“), § 2 ods. 1, § 366 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok ďalej len „CMP“).

Súd prvej inštancie v odôvodnení uviedol, že bez nevyhnutnej úpravy vyživovacej povinnosti otca je z finančného hľadiska ohrozené zabezpečovanie základných životných potrieb maloletých tým, že otec nijako dobrovoľne matke neprispieva na ich výživu a výživa maloletých môže byť teda bez uloženia vyživovacej povinnosti otcovi v rozsahu zodpovedajúcom v nevyhnutnej miere potenciálne ohrozená. Preto na existujúcu situáciu vznikla a pretrváva potreba bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov konania na zabezpečenie ochrany práv a právom chránených záujmov maloletých, ktorých záujmom je v tomto prípade aj pomerné zabezpečovanie ich výživy aj zo strany otca tak, aby boli pokryté ich nevyhnutné potreby výživným v nevyhnutnej miere. Súd prvej inštancie konštatoval, že nariadenie neodkladného opatrenia vyžaduje aj záujem maloletých detí, pričom s prihliadnutím na vek mal. detí ako aj na ich základné životné potreby, zaviazal otca neodkladným opatrením platiť výživné v nevyhnutnej miere v sume 80,- Eur mesačne na každé maloleté dieťa. Zdôraznil, že takto určené výživné slúži len na uspokojovanie základných životných potrieb, pričom na vydanie takéhoto rozhodnutia postačuje osvedčenie, že osoba povinná poskytovať výživné, je rodičom a osvedčenie schopností a možností povinného. Súd prvej inštancie mal za to, že je v možnostiach otca nateraz takto určené výživné uhrádzať, nakoľko jeho priemerný čistý príjem od mája 2021 do júna 2022 predstavuje 1.236,84 Eur. Uvedené vyplýva z výsledku lustrácie v systéme Sociálnej poisťovne a následného prepočtu hrubej mzdy na čistú mzdu. Súd prvej inštancie mal tiež za preukázané, že matka individuálne nie je schopná uspokojovať všetky nevyhnutné potreby maloletých detí, nakoľko jej príjem tvorí iba rodičovský príspevok vo výške 383,80 Eur a rodinné prídavky vo výške 51,76 Eur a výživné, ktoré žiada určiť súdom, nepožaduje na pokrytie nadštandardných potrieb maloletých detí, ale na zabezpečenie výživy maloletých detí v nevyhnutnom rozsahu. Otec vo svojom vyjadrení uviedol, že náklady na maloleté deti hradí on, čo mali preukazovať aj doložené pokladničné bloky a výpis z účtu, avšak súd prvej inštancie k výpisu účtu, z ktorého sú zrejme úhrady splátok za poistenie, poplatok školy a obedy za maloletého A. a taktiež úhrada inkasa dodal, že predmetný výpis je z novembra 2021 a matka vo svojom návrhu uviedla, že otec jej na výživu neprispieva od mája 2022, čiže tento výpis je pre rozhodovanie vo veci neodkladného opatrenia neaktuálny. Pokladničné doklady sú z obdobia od 13.4.2022 do 2.6.2022, pričom z pokladničných blokov vyplýva, že maloletým deťom boli zakúpené hračky a rybárske náradie dňa 1.6.2022, t.j. na Medzinárodný deň detí a obuv pre maloleté deti dňa 11.5.2022; z obsahu ostatných pokladničných blokov z potravín (vynímajúc 4 doklady z mesiaca apríl) je zrejme, že sú v celkovej sume 150,29 Eur, čo podľa súdu prvej inštancie nezodpovedá sume na nákup potravín pre rodinu, alebo aspoň pre otca a maloleté deti, z predložených dokladov taktiež podľa súdu prvej inštancie vyplynulo, že nákupy tvorili aj energetické nápoje, alkoholické nápoje a cigarety (napr. dňa 2.5.2022 pivo 3 ks, energetický nápoj 1 ks, dňa 25.5.2022 pivo 1 ks, cigarety 1 ks, dňa 28.5.2022 pivo 2 ks, energetický nápoj 1 ks, dňa 2.6.2022, pivo 2 ks, energetický nápoj 2 ks, cigarety 1 ks), ktoré nie sú určené pre maloleté deti, ale s najväčšou pravdepodobnosťou pre otca, ktorý sám tieto doklady doložil. Súd prvej inštancie pri vydaní neodkladného opatrenia taktiež zohľadnil skutočnosť, že matka sa plánuje zo spoločnej domácnosti odsťahovať k 1.8.2022, ako to vyplýva zo správy kolízneho opatrovníka. Skutočnosť, že otec maloletých detí uhrádza náklady na bývanie (je potrebné podotknúť, že ide o bývanie v rodinnom dome, ktorý patrí len otcovi) ešte neznamená, že si týmto otec maloletých detí plní svoju vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom. Okrem deklarovania, že otec platí tieto náklady, nijakým spôsobom nebolo preukázané, že uhrádza aj náklady maloletých detí na stravu, ošatenie, obuv a na ďalšie ich potreby. Taktiež bolo preukázané, že príjem otca je minimálne dvojnásobne vyšší ako príjem matky, a teda je v jeho možnostiach prispievať na výživu maloletých detí sumou po 80 eur mesačne. Lustráciou bolo zistené, že na Okresnom súde Humenné sa vedie konanie vo veci rozvodu manželstva rodičov maloletých detí pod sp.zn. 10P/155/2022, kde sa súd bude v plnom rozsahu zaoberať aj vyživovacou povinnosťou rodičov k maloletým deťom. Preto súd prvej inštancie vyslovil, že toto neodkladné opatrenie platí do právoplatného skončenia veci vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp.zn. 10P/155/2022. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na náhradu trov konania.

Obsah odvolania otca

Proti tomuto uzneseniu podal odvolanie otec maloletých detí. Uviedol, že súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil. Zdôraznil, že manželia toho času žijú s oboma mal. deťmi v spoločnej domácnosti, čo potvrdila aj samotná matka mal. detí, teda už len z tohto dôvodu je, podľa otca, návrh na vydanie neodkladného opatrenia nedôvodný, a preto ho mal súd prvej inštancie zamietnuť. Navyše, uloženie povinnosti hradiť výživné k rukám matky, ktorej nie sú mal. deti zverené do osobnej starostlivosti, považuje za nezmyselné. Nakoľko sa mal. deti nedostali do stavu núdze, má otec za to, že nebola ani len

osvedčená a už vôbec nie preukázaná naliehavá potreba okamžite upraviť pomery mal. detí. Náklady vyčíslené matkou mal. detí považuje za tendenčné a účelovo vyčíslené. Z rodičovského príspevku a rodinných príspevkov v sume spolu cca 400,- Eur predsa matka nemohla od mája 2022 sama hradiť výdavky na mal. detí, ktoré ona sama deklarovala vo výške 650,- Eur mesačne. Poukázal na vyjadrenie kolízneho opatrovníka, z ktorého správy nevyplýva, že by mal. deti žili v stave núdze, matka v rámci šetrenia nespomínala žiadne zanedbanie výživy mal. detí zo strany otca v rámci tohto šetrenia. Kolízny opatrovník, práve naopak, konštatoval nadštandardnú starostlivosť zo strany otca. Poukázal na to, že súdu prvej inštancie vydokladoval náklady, kým matka nedoložila ani len jediný náklad na potreby mal. detí a obmedzila sa len na ich výpočet. Za takejto situácie je podľa otca zrejmé, že náklady hradí preukázateľne otec mal. detí, ináč by ich matka súdu predložila. Záverom otec namietal aj arbitrárnosť rozhodnutia a o plne zaujatom postupe súdu prvej inštancie proti otcovi. Navrhol napadnuté uznesenie zrušiť alebo zmeniť a rozhodnúť v zmysle jeho odvolacieho návrhu.

K odvolaniu otca sa vyjadrila matka mal. detí. Uviedla, že na úhradu nákladov na mal. detí si požiadala peniaze od svojej matky, príp. sestry, ktoré jej pomáhajú. Súčasťou jej vyjadrenia sú aj početné prílohy, ktoré majú preukazovať úhradu nákladov matky spojených so starostlivosťou o mal. deti (účty za nákupy potravín, oblečenia, a pod., faktúry a i.). Rovnako súdu predložila aj Zmluvu o krátkodobom nájme bytu zo dňa 28.7.2022.

K odvolaniu otca sa vyjadril aj kolízny opatrovník mal. detí. Poukázal na svoju správu zaslanú súdu prvej inštancie dňa 4.7.2022, kde navrhol určiť výživné zo strany otca v sume po 80,- eur pre obidve mal. deti, pričom takúto výšku výživného považuje vzhľadom na vek detí a ich odôvodnené potreby za minimálnu. Navrhol napadnuté uznesenie potvrdiť v celom rozsahu.

K vyjadreniu matky a kolízneho opatrovníka zaslal repliku otec. Zotrvál na tvrdeniach uvádzaných pred súdom prvej inštancie aj v odvolaní. Doklady, ktoré matka doložila súdu považuje za „dosť neobratné“ dokladovanie úhrad nákladov na mal. synov. Tvrdenia matky o požičiavani si peňazí od svojej matky a sestry považuje za účelové a tendenčné, keďže o tejto skutočnosti sa predtým ani len nezmenila. Pokiaľ by ale uvedené bola pravda, podľa otca je teda aj z tohto dôvodu návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia nedôvodný, keďže mal. deti sa nikdy do stavu núdze dostať nemohli a uvedenými tvrdeniami matka preukazuje pravý opak. Závery kolízneho opatrovníka považuje za poľutovaniahodné a má za to, že je potrebné ich brať so značnou „rezervou“. Zotrvál na svojom odvolacom návrhu.

Hodnotenie odvolacieho súdu

Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), v spojení s ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), preskúmal napadnuté rozhodnutie podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, pričom dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

K námietke o nesprávnom právnom posúdení vecí odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 7Cdo/7/2010). Odvolací súd uvádza, že táto odvolacia námietka nebola naplnená.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine: „Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.“

Podľa ust. § 62 ods. 3 Zákona o rodine: „Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.“

Podľa ust. § 62 ods. 4 Zákona o rodine: „Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.“

Podľa ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine: „Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.“

Z obsahu preskúmaného spisu je zrejmé, že vzťahy medzi rodičmi sú narušené. Matka pred súdom prvej inštancie aj pred kolíznym opatrovníkom deklarovala, že sa k 1.8.2022 plánuje spolu s mal. deťmi zo spoločnej domácnosti odsťahovať, čo aj spravila, pričom toho času žije aj s mal. deťmi v jednoizbovom prenajatom byte. Za prenajatý byt v zmysle Zmluvy o krátkodobom nájme bytu (č. I. 84) matka mesačne uhradza sumu 370,- Eur. Vzhľadom na uvedené je teda zrejmé, že matka mal. deťom poskytuje všestrannú starostlivosť v súvislosti s čím jej vznikajú opodstatnené výdavky (nákup potravín, drogérie, oblečenia a pod.), pričom na úhrade týchto výdavkov sa nepochybne má podieľať aj otec mal. detí.

Z odôvodnenia napádaného uznesenia vyplýva, že súd prvej inštancie pri stanovení výšky výživného vychádzal z čistého príjmu otca, ktorý za obdobie 5/2021 až 6/2022 predstavoval sumu 1.236,84 Eur, pričom výšku tohto príjmu otec v odvolaní nenamieta. Súd prvej inštancie ďalej zohľadnil skutočnosť, že jediný príjem matky je jej rodičovský príspevok vo výške 383,80 Eur a rodinné prídavky vo výške 51,76 Eur.

Matka v rámci odvolacieho konania dokladovala rozličné výdavky spojené so starostlivosťou o mal. deti, o ktorých dôvodnosti odvolací súd nepochybuje, nakoľko mal. deti bývajú so svojou matkou, a je teda viac ako dôvodné predpokladať, že je to práve matka, ktorá zabezpečuje nákup potravín, drogérie, oblečenia a ďalších nevyhnutných potrieb pre svoje mal. deti. V tejto súvislosti je potrebné si uvedomiť, že v zmysle ust. § 28 ods. 2 Zákona o rodine majú rodičovské práva a povinnosti obaja rodičia, pričom odvolací súd nevhliadol žiadny legitímny dôvod, pre ktorý by otec nemohol participovať na výžive svojich mal. detí.

Vzhľadom na nevyhnutné výdavky mal. detí spojené so stravou, hygienickými potrebami, oblečením, o ktorých existencii nemožno mať pochybnosti a s ohľadom na príjem matky aj otca, odvolací súd je toho názoru, že súdom prvej inštancie nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bol otec zaviazaný prispievať na výživu svojich mal. synov sumou 80,- Eur pre každého, je dôvodné a opodstatnené, pričom takúto výšku výživného odvolací súd vzhľadom na vek mal. detí a ich odôvodnené potreby, považuje za minimálnu.

Odvolací súd súčasne zdôrazňuje, že dokazovanie v konaní o vydanie neodkladného opatrenia teória práva označuje ako osvedčovanie. Na rozdiel od dokazovania osvedčovanie znamená, že súd prostredníctvom označených dôkazov zisťuje najvýznamnejšie skutočnosti dôležité pre rozhodnutie o návrhu na vydanie neodkladného opatrenia. Pri jej zisťovaní súd neprihliada a ani nemusí prihliadať na všetky procesné formality, ako je to pri riadnom procesnom dokazovaní. Výsledkom takého postupu je to, že osvedčované skutočnosti sa súdu so zreteľom na všetky okolnosti prípadu javia ako nanajvýš pravdepodobné. Všetky zásady dokazovania platné v civilnom procese sa však nemôžu uplatniť v celej šírke s ohľadom na potrebu poskytnutia rýchlej a účinnej ochrany práv, ktoré mali byť predmetom vydaného neodkladného opatrenia.

Možnosť neodkladným opatrením nariadiť účastníkovi platiť výživné v nevyhnutnej miere je daná ust. § 366 Civilného mimosporového poriadku. Takéto neodkladné opatrenie prichádza do úvahy vtedy, ak je uplatňovaný nárok na výživné, ktorého právny dôvod spočíva v ustanoveniach Zákona o rodine. Napriek tomu, že sa osvedčujú aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinnej osoby, obsahom neodkladného opatrenia bez zreteľa na druh vyživovacej povinnosti je výživné v nevyhnutnej miere. Toto výživné je teda určené len na uspokojovanie základných, osobných (životných) potrieb oprávneného. Rozsah vyživovacej povinnosti je zúžený v porovnaní s rozsahom vyživovacej povinnosti určovanej v rámci konania vo veci samej.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, za daného stavu odvolací súd potvrdil napadnuté uznesenie postupom podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP ako vecne správne.

O trovách odvolacieho konania, rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP tak, že žiadnemu z účastníkov konania náhradu trov nepriznal. Odvolací súd zároveň nevzhliadol dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle § 55 CMP.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona číslo 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).